

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 11CoP/23/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6119290667
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 08. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Renáta Deáková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2020:6119290667.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Renáty Deákovvej a sudcov JUDr. Jany Haluškovvej a JUDr. Jozefa Zlochu ako členov senátu, v právnej veci navrhovateľky A. G., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom E. 1, XXX XX E. E., zastúpenej Advokátska kancelária GEREG & MESSINGEROVÁ, s.r.o., so sídlom Horná Strieborná 4, 974 01 Banská Bystrica, IČO: 47 253 011, proti povinnému z výživného Bc. G. G., nar. XX.XX.XXXX, (ďalej v texte aj len „otec“ alebo „odporca“), trvale bytom Z. 6, XXX XX E. E., o zvýšenie výživného na plnoleté dieťa, o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica č.k. 13Pc/12/2019-188 zo dňa 27.02.2020, takto

rozhodol:

- I. Rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.
- II. Žiaden z účastníkov **n e m á n á r o k** na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Odvolaním napadnutým rozsudkom okresný súd uložil povinnému z výživného prispievať navrhovateľke zvýšeným výživným zo sumy 220,-Eur na sumu 300,-Eur mesačne vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám navrhovateľky, počnúc dňom 23.05.2019 (prvý výrok), čím dochádza k zmene rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica sp.zn. 32P/142/2015 zo dňa 01.10.2015 v časti výroku o výživnom (druhý výrok), návrh navrhovateľky vo zvyšnej časti zamietol (tretí výrok), zročné výživné za obdobie od 23.05.2019 do 27.02.2020 vo výške 738,69Eur povolil odporcovi splácať v mesačných splátkach po 65,-Eur spolu s bežným výživným až do zaplatenia, pod hrozbou straty výhody splátok, počnúc dňom právoplatnosti rozhodnutia (štvrtý výrok) a o trovách konania rozhodol tak, že žiadnemu z účastníkov nárok na náhradu trov konania nepriznal (piaty výrok).

Z jeho dôvodov vyplýva, že sa opieral o ustanovenia §62 ods.1, 2, 5, §75 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z.z. Zákona o rodine (ďalej v texte aj len „ZR“ alebo aj „Zákon o rodine“); konštatoval, že navrhovateľka žiadala zvýšenie výživného zo sumy 220,-Eur na 450,-Eur mesačne, v súvislosti so štúdiom na vysokej škole, ale aj v súvislosti so zdravotným stavom jej vzrástli výdavky; absolvovala závažnú operáciu štítnej žľazy, v dôsledku ktorej si nebola schopná vylepšiť svoju finančnú situáciu brigádou; matka jej prispieva na výživu podľa potreby a kompenzuje jej výdavky, zaplatila jej náklady na vodičské oprávnenie vo výške 800Eur, stužkovú, vstupné náklady na štúdiom na vysokej škole, ktoré zahŕňali kúpu notebooku za 1.000,-Eur a zariadenie internátnej izby za 410,86 Eur, na ktorých sa otec nijako nepodieľal.

Okresný súd vychádzal zo skutkového stavu, že účastníci konania sú vo vzájomnom príbuzenskom vzťahu - navrhovateľka je dcéra odporcu; o výške vyživovacej povinnosti naposledy rozhodoval Okresný súd Banská Bystrica rozsudkom sp.zn. 32P/142/2015 zo dňa 01.10.2015, ktorým určil povinnosť odporcovi platiť na výživu svojej dcéry, v tom čase maloletej navrhovateľky, študentky S. v E. E., sumou 220,-Eur mesačne, počnúc 01.06.2015. V súčasnosti je navrhovateľka študentkou G. učení technického v E., študuje na X. elektrotechniky a komunikačných technológií; býva v spoločnej domácnosti s

matkou; mesačné náklady navrhovateľky predstavujú náklady na mestskú dopravu v E. vo výške 9,-Eur, cestovanie z E. do E. E. a späť 16,-Eur, ubytovanie na internáte 150,-Eur, strava 360,-Eur, hygienické pomôcky 30,-Eur, dioptrické šošovky s roztokom 17,-Eur, voľnopredajné lieky 25,-Eur, náklady na šport 30,-Eur a na kultúru 30,-Eur, na mobilný telefón 60,-Eur, poistenie šťastný život 35,20 Eur a sporenie 20,-Eur. V roku 2019 bola navrhovateľke vyplatená poisťka vo výške 3.922,47 Eur, na ktorú jej otec sporil niekoľko rokov. V čase od 01.05.2018 do roku 2019 navrhovateľka pracovala ako brigádnica v obchodnej spoločnosti Kaufland Slovenská republika, v.o.s. s vymeriavacím základom v priemere 350,-Eur.

Otec navrhovateľky je zamestnancom aj spoločníkom spoločnosti N.. s.r.o., jeho vymeriavací základ predstavuje priemerne 295,-Eur; z potvrdenia o jeho príjme ako zamestnanca tejto obchodnej spoločnosti okresný súd zistil, že jeho čistá mzda za obdobie od júla 2018 do júna 2019 predstavovala sumu 3.118,25 Eur. Otec tvrdil, že spolu s manželkou mesačne disponujú sumou 1.591,51 Eur, ktoré vynakladajú na platbu za nájom, poplatky súvisiace s bývaním a rôzne poistenia (životné a úrazové). Matka navrhovateľky pracuje v C. vodárenskej prevádzkovej spoločnosti, kde jej čistá mzda za mesiace júl až december predstavovala sumu 8.983,56 Eur.

Okresný súd uzavrel, že navrhovateľka sa štúdiom na vysokej škole pripravuje na svoje budúce povolanie a teda nie je schopná sama sa živiť. Jej výdavky, súvisiace so štúdiom, akceptoval, za nepreukázanú považoval kúpu (aj potrebu kúpy) notebooku v hodnote 1.000,-Eur, a neprihliadol na jej náklady, vynaložené v minulosti (náklady na získanie vodičského oprávnenia). Ako nevhodné vyhodnotil aj množstvo navrhovateľkou uzavretých poistných zmlúv, na ktoré však neprihliadol ani u otca, zhodnocoval aj skutočnosť, že navrhovateľka používa typ mobilného telefónu zn. Apple najvyššej modelovej rady, ktorého cena sa pohybuje v rozsahu od 1.100,-Eur do 1.700,-Eur. Na tvrdenia sporových strán, ktoré v konaní neboli preukázané, neprihliadol: zlý zdravotný stav navrhovateľky, absolvovanie závažnej operácie, ale aj tvrdenia povinného z výživného o tom, že navrhovateľka má príjem z činnosti na sociálnej sieti instagram.

Súd prvej inštancie poukázal na právnu úpravu, obsiahnutú v ustanovení §75 ods. 1 ZR, vychádzajúcu zo všeobecného pravidla pre určenie výšky výživného, vzťahujúce sa na všetky druhy vyživovacích povinností a príspevky, ohľadom skúmania skutočných a odôvodnených potrieb na strane oprávneného aj povinného, pričom nie je vylúčené vychádzať v individuálnych prípadoch aj z princípu potenciality príjmov, čo znamená skúmanie nielen toho, čo povinný skutočne zarobil, ale aj to, čo objektívne mohol zarobiť s ohľadom na svoj vek, zdravotný stav, kvalifikáciu, odbornosť, nadanie, vedomosti, zručnosti, vzdelanie, pracovné skúsenosti, či situáciu na pracovnom trhu.

Okresný súd napokon konštatoval na strane navrhovateľky takú zmenu pomerov od poslednej úpravy výživného v roku 2015 (študentka gymnázia - študentka vysokej školy v zahraničí), ktorá odôvodňuje zmenu výšky vyživovacej povinnosti od otca, u ktorého vychádzal z jeho dosahovaného príjmu za použitia princípu potenciality, keďže je spoločníkom obchodnej spoločnosti, vykonávajúcej podnikateľskú činnosť a zároveň je (bol) aj živnostníkom na základe živnostenského listu a podnikal v rôznej oblasti s rozmanitým predmetom jeho obchodnej činnosti. Otec má vysokoškolské vzdelanie 1. stupňa, má minimálne niekoľkoročnú prax v odbore, v ktorom pracuje. Z predmetu činnosti jednak ako fyzickej osoby, ale aj obchodnej spoločnosti, v ktorej je spoločníkom, je zrejmé, že sa jedná o také činnosti, s ktorými na súčasnom trhu možno dosahovať aj vyšší príjem než len preukázovaný. Pri stanovení výšky výživného okresný súd porovnal jeho potenciálny príjem a jeho výdavky s príjmami a nákladmi, ktoré je povinná vynaložiť matka navrhovateľky; berúc do úvahy všetky potrebné a nevyhnutné výdavky navrhovateľky aj zákonnú vyživovaciu povinnosť obidvoch rodičov dospel súd prvej inštancie k záveru, že 300Eur po zohľadnení všetkých kritérií je sumou, ktorú je otec povinný navrhovateľke mesačne prispievať. V prevyšujúcej časti preto návrh navrhovateľky ako nedôvodný zamietol.

Otcovi okresný súd vyčíslil zročné výživné za obdobie od 23.05.2019, t.j. od podania návrhu do dňa rozhodnutia, t.j. do 27.02.2020 v rozsahu 738,69 Eur, ktoré mu povolil splácať po 65,-Eur mesačne.

O trovách konania okresný súd rozhodol v zmysle §52 zákona č. 161 /2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej v texte aj „C.m.p.“) tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

2. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie navrhovateľka. Navrhla rozsudok okresného súdu zmeniť a priznať jej zvýšené výživné zo sumy 220,-Eur na sumu 400,-Eur mesačne s tým, že zročné výživné nech odporca platí v splátkach po 100,-Eur spolu s bežným výživným. Okresným súdom určené zvýšené výživné 300,-Eur považuje za minimálne zvýšenie, ktoré je nedostatočné vzhľadom na to, že ona je študentkou vysokej školy. Aby si dokázala zabezpečiť základné potreby pre vlastnú existenciu a štúdium, pracovala ako brigádnica v obchodnej spoločnosti Kaufland

Slovenská republika, v.o.s.. Obaja jej rodičia dosiahli rovnaké vysokoškolské vzdelanie, s ktorým nie je v dnešnej dobe problém nájsť si prácu. Navrhovateľka vzhľadom na odbor, ktorý študuje, bola nútená investovať do kúpy notebooku v sume 1.000,-Eur; mobilný telefón iPhone 7 dostala ako dar od rodinných známych a v čase jeho opravy používala požičaný telefón. V súvislosti so sociálnym a rovnocenným postavením so svojimi rovesníkmi nevidí dôvod, prečo súd neprihliadol na náklady spojené so získaním vodičského oprávnenia. Nesúhlasila s postojom súdu prvej inštancie ku množstvu poisťných zmlúv, ktoré uzatvorila v dôsledku nepravidelného plnenia výživného, aj keď k jeho zameškaniu nedošlo, a to pre prípad, že sa toto výživné nebude plniť; poisťnými zmluvami si zároveň zabezpečuje sociálnu a právnu istotu svojej ďalšej existencie, tieto potreby považuje za skutočné a odôvodnené. Okresný súd nedostatočne vyhodnotil skutočnosť, čo môže otec objektívne zarobiť vzhľadom na svoj vek, zdravotný stav, kvalifikáciu a odbornosť, pričom odmieta dobrovoľne plniť viac. Nesúhlasila ani s výrokom o trovách konania: napriek tomu, že právne zastúpenie vo veci je zo strany právneho zástupcu navrhovateľke poskytované „pro bono“, neexistuje dôvod na rozhodnutie, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

3. Otec vo vyjadrení k odvolaniu navrhovateľky navrhol rozsudok okresného potvrdiť; v rámci konania oboznámil súd prvej inštancie so svojou pracovnou, rodinnou aj finančnou situáciou. V dôsledku koronakrízy sa jeho finančná situácia zhoršila, pretože jeho hlavný odberateľ služieb bol nútený zatvoriť svoju prevádzku; o vzniknutej situácii informoval navrhovateľku e-mailom, ktorý priložil ku svojmu vyjadreniu. Zdôraznil, že navrhovateľke zabezpečil finančné prostriedky na štúdium celkom vo výške 6.000,-Eur (poistka a dar od starej mamy).

4. Navrhovateľka v replike zotrvala na svojich vyjadreniach z odvolania s dôrazom na zmenu pomerov na jej strane a nechotu otca platiť vyššie výživné. Poukázala na jeho e-mail, kde jej oznamuje, že mu vypovedali servisnú zmluvu a nie je schopný platiť jej zvýšené výživné, čo svedčí o jeho negatívnom postoji k plateniu výživného. Zvýšenie výživného na sumu 300,-Eur je minimálne, už ako študentka gymnázia pri výživnom 220,-Eur si musela svoju životnú úroveň a náklady na štúdium zabezpečovať brigádami. Výživné je posielané v nepravidelných termínoch v mesiaci, čo jej spôsobuje problémy pri uhrádzaní pravidelne sa opakujúcich platieb.

5. Ďalšie vyjadrenia vo veci podané neboli.

6. Krajský súd, ako súd funkčne príslušný na rozhodnutie o odvolaní, vec preskúmal v rozsahu určenom §380 ods. 1, 2 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej v texte aj len „C.s.p.“) bez nariadenia pojednávania v zmysle §385 ods. 1 C.s.p. a rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti podľa §387 ods. 1, 2 C.s.p. ako vecne správny potvrdil.

7. Podľa §387 ods. 1, 2 C. s. p. odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

8. Odvolací súd preskúmal obsah predloženého spisu i rozsudok okresného súdu a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľky nie je dôvodné. Súd prvej inštancie v prejednávanej veci vykonal dostatočné dokazovanie a náležite zistil skutkový stav veci, z ktorého vyvodil správny právny záver. Z vykonaného dokazovania sú zrejmé pomery otca a matky navrhovateľky, ako i samotnej navrhovateľky. O výživnom bolo rozhodované naposledy v čase maloletosti navrhovateľky, keď bola študentkou S. aktuálne je plnoletá, študuje na vysokej škole v E.; predpoklad na zmenu výživného vzhľadom na zmenu pomerov na strane navrhovateľky bol daný.

9. Hoci okresný súd vykonal vo veci potrebné dokazovanie, nie všetky ním vykonané dôkazy našli adekvátnu odozvu v jeho písomnom vyhotovení rozhodnutia; mohli byť pritom odpoveďou na odvolacie námietky navrhovateľky; i keď sa všetkými podstatnými skutočnosťami zaoberal, svoje rozhodnutie v časti priznanej výšky výživného pre navrhovateľku odôvodnil nedostatočne. Odvolací súd preto považuje za potrebné v zmysle §387 ods. 2 C.s.p. na zdôraznenie dôvody jeho rozhodnutia doplniť.

10. Krajský súd súhlasí s právnym názorom okresného súdu o tom, že povinnosť plniť vyživovaciu povinnosť rodičov voči dieťaťu vyplýva priamo zo zákona a trvá, pokiaľ dieťa nie je schopné samé

sa živiť, čo je ovplyvňované mnohými faktormi na strane dieťaťa, a to najmä jeho vekom, zdravotným stavom, pokračovaním v štúdiu, ale aj schopnosťami nájsť si prácu a vykonávať ju. Súd je pri určovaní výšky výživného povinný prihliadať na odôvodnené potreby oprávneného, ale aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného (§75 ods. 1 Zákona o rodine), ktoré však odôvodnené potreby oprávneného bezprostredne ovplyvňujú.

Pri určovaní výšky vyživovacej povinnosti súd neprihliada len na skutočné príjmy povinného, ale môže vychádzať aj z jeho potenciálnych príjmov, teda príjmov, ktoré by mohol povinný dosahovať s prihliadnutím na jeho vek, dosiahnuté vzdelanie, zdravotný stav, schopnosti, prax alebo dopyt na trhu práce.

11. Zo spisu súdu prvej inštancie je zistiteľné, že navrhovateľka je študentkou denného štúdia vysokej školy na Vysokom učení technickom v E. na X. elektrotechniky a komunikačných technológií a štúdiom na vysokej škole sa pripravuje na budúce povolanie, teda v súčasnosti nie je schopná sama sa živiť. Je nepochybné, že so štúdiom na vysokej škole, navyše v zahraničí, sú spojené zvýšené náklady spojené s ubytovaním, cestovaním a nákupom študijných materiálov a pomôcok, hoci je všeobecne známe, že vysoké školy poskytujú svojim zahraničným študentom aj finančné benefity. Konštatovanie okresného súdu, že k zmene pomerov navrhovateľky, odôvodňujúcich zvýšenie výživného, došlo, je správne.

12. Posudzujúc výšku stanoveného zvýšeného výživného je potrebné okrem dôvodov, zhrnutých okresným súdom uviesť, že dieťa, či už maloleté alebo plnoleté, má právo sa podieľať na životnej úrovni svojich rodičov. Navrhovateľka tvrdila svoje súčasné mesačné náklady spolu vo výške 786,-Eur (mestská doprava E. 9,-Eur, cesta E. - E. E. a späť 16,-Eur, internát 150,-Eur, strava 360,-Eur, hygiena 30,-Eur, šport a kultúra 60,-Eur, mobilný telefón 60,-Eur, poistenia cca 60,-Eur...), vstupné náklady na začiatku semestra (jednorazovo) 2.088,-Eur, ostatné náklady (nutná zmena šatníka 829,-Eur, športové oblečenie 100,-Eur, kozmetika 100,-Eur, lekár mimo Banskej Bystrice 225,-Eur ...) spolu 1.394,-Eur; väčšinu z nich nijako nepreukazovala.

Jej matka, s ktorou žije v spoločnej domácnosti, dosahuje u svojho zamestnávateľa príjem vo výške 1.497,-Eur mesačne netto, poberá rodinné prídavky na navrhovateľku vo výške 24,34Eur a daňový bonus 22,17 Eur (č.l. 53-54, 77-80 spisu). Keďže si plní svoju vyživovaciu povinnosť ku navrhovateľke ako dcére dobrovoľne, výživné súdnou cestou určované nebolo.

Otec navrhovateľky - ako to vyplýva z predloženého spisu - je zamestnanec obchodnej spoločnosti N., s.r.o. s vymeriavacím základom v priemere 295,-Eur a poistným v priemere cca 28,-Eur mesačne, t.j. s príjmom netto 259,-Eur, podniká pod obchodným menom G. G. s miestom podnikania E. E., Z. XXXX/X s rozsiahlym predmetom činnosti, avšak vzhľadom na pozastavenie živnosti po dobu troch rokov (od 01.12.2015 do 01.12.2018) z nej v súčasnosti nemá žiaden príjem; zároveň je aj spoločníkom v obchodnej spoločnosti N., s.r.o. so sídlom I., N. XXX/XX, IČO: 48 284 386. Z jeho príjmu (č.l. 56-75, 87-105 spisu) a príjmu jeho manželky (1.275,-Eur), ktorý spolu s prídavkami na dieťa a daňovým bonusom (24,34 Eur+22,17 Eur) predstavuje sumu 1.591,51 Eur platia výdavky na nájom 190,-Eur, stravu 390,-Eur, hygiena, drogeria, ošatenie, televízia, internet, plyn, električka cca 320,-Eur, družina a strava v škole na syna G. 30,-Eur, strava a telefóny manželka a odporca 96,-Eur, úver 107,-Eur a poistenie pre všetkých členov rodiny 155,-Eur, celkom vo výške cca 1.300,-Eur; z uvedenej sumy platí ešte výživné na navrhovateľku (220,-Eur).

13. Z uvedeného vyplýva, že okresný súd pri rozhodovaní správne vychádzal z potenciality príjmov, pričom prihliadol na to, že povinný z výživného je spoločníkom obchodnej spoločnosti, má vysokoškolské vzdelanie 1. stupňa a prax v odbore, na základe čoho môže na súčasnom trhu práce dosahovať vyšší príjem. Princíp potenciality má prednosť pred princípom fakticity, čo znamená, že súd je povinný prihliadať aj k zjavne nevyužitým schopnostiam povinného rodiča. Existenciu možnosti dosahovať vyšší príjem mal odvolací súd preukázanú aj zo mzdových listov matky navrhovateľky, ktorá pri rovnakom stupni vzdelania ako otec navrhovateľky dosahuje niekoľkonásobne vyšší čistý mesačný príjem (v priemere 1.403,10Eur mesačne) ako otec (priemerne 270,-Eur mesačne).

14. Napriek uvedenému nemožno opomíňať, že ak sa dieťa má právo podieľať na životnej úrovni svojich rodičov, potom nemožno zaviazat' otca na výživné vo výške, požadovanej navrhovateľkou (450,-Eur, resp. 400,-Eur); výživné má slúžiť na uspokojenie odôvodnených potrieb dieťaťa; za takú nemožno považovať zmenu šatníka za sumu 829,03 Eur, ani nákup kuchynskej výbavy a posteľnej bielizne na internát za 400,-Eur, či náklady na mobilný telefón vo výške 60,-Eur mesačne alebo rôzne poistenia, na ktoré navrhovateľka mesačne uhrádza takmer 60,-Eur.

Vyživovaciu povinnosť voči navrhovateľke majú obaja rodičia, a teda nielen otec ako povinný z výživného, ale aj matka, ktorá je taktiež povinná poskytovať navrhovateľke výživné. Pri zohľadnení skutočnosti, že navrhovateľka býva väčšiu časť kalendárneho roka na internáte, a teda osobná starostlivosť matky je v tomto smere vylúčená (aj vzhľadom na vek navrhovateľky), jej matka je povinná poskytovať jej finančné prostriedky v porovnateľnej výške ako otec, resp. adekvátne svojmu príjmu.

Z dokazovania, vykonaného okresným súdom, odvolací súd mal za preukázané, že navrhovateľka si nepravidelne privyrába brigádami v obchodnej spoločnosti Kaufland Slovenská republika, v.o.s. približne 350,-Eur mesačne; zo súdneho spisu vyplýva, že jej bolo priznané prospechové štipendium vo výške 4.000,-Kč mesačne (č.l. 169 spisu) a ubytovacie štipendium vo výške 550,-Kč mesačne. Z príspevkov na výživu od svojich rodičov, zo štipendií a príležitostnej brigády musí byť navrhovateľka schopná uspokojiť svoje potreby v nadštandardnej miere.

15. Odvolacia námietka navrhovateľky, že brigáda jej zabezpečuje základné potreby pre vlastnú existenciu a štúdium nie je relevantná, keďže v konaní nebolo sporné, že pred nástupom na vysokú školu bol otcom vytvorený samostatný účet, na ktorý bola navrhovateľke vyplatená poisťka od otca (3.922,47 Eur), dar od starej mamy zo strany otca (1500,-Eur) a výživné 660,-Eur (3 x 220,- Eur), spolu vo výške 6.000,-Eur, ktoré navrhovateľka mala možnosť využiť na kúpu notebooku, nevyhnutného pre technicky zamerané štúdium, potrieb na zariadenie internátnej izby, ako aj na samotné financovanie štúdia.

16. Ďalšia odvolacia námietka je tiež irelevantná: v súvislosti so získaním vodičského oprávnenia poukázala navrhovateľka na sociálne a rovnocenné postavenie so svojimi rovesníkmi. Okrem toho, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov, nie svojich rovesníkov, na tento výdavok okresný súd správne neprihliadol z dôvodu, že výdavok vznikol v roku 2017, ako na to poukázala samotná navrhovateľka, t.j. pred podaním návrhu na zvýšenie výživného (23.05.2019). Skutková situácia pre určenie zmeneného výživného je v súdnom konaní zisťovaná až od doby po podaní návrhu, keďže upravovať výšku výživného v zmysle právnej úpravy možno až od podania návrhu (§77 ods. 1 veta druhá ZR).

17. Okresný súd správne vyhodnotil aj množstvo uzatvorených poisťných zmlúv navrhovateľky za nadbytočné a nevhodné s poukazom na jej vek. Navrhovateľka odôvodnila uvedenú potrebu nepravidelným uhrádzaním výživného zo strany otca, avšak následne svoje tvrdenie sama vyvrátila, keď uviedla, že k omeškaniu s platením výživného nedošlo. Keďže výživné má spotrebný charakter, pri rozhodovaní o jeho výške nemôže súd prihliadať na neisté budúce okolnosti. Zákon o rodine v §63 ods. 3 umožňuje, ak to majetkové pomery povinného rodiča dovoľujú, ukladať finančné prostriedky na tvorbu úspor, ktoré povinný rodič ukladá, ak tak súd rozhodne, na osobitný účet maloletého dieťaťa, ktorý v prospech neho zriadi ten rodič, ktorému bolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti a na nakladanie s prostriedkami na účte maloletého dieťaťa je potrebný súhlas súdu. O takýto prípad v prejednávanej veci nejde.

18. Navrhovateľka namietala aj negatívny postoj otca k plateniu výživného. Z vyjadrení otca v priebehu konania, ako aj s prihliadnutím na to, že voči rozhodnutiu okresného súdu odvolanie nepodal, a teda súhlasil so zvýšením výživného na sumu 300,-Eur, nemal odvolací súd za preukázanú túto skutočnosť. V tejto súvislosti je potrebné osobitne zdôrazniť, že uplatňovanie výživného a jeho výške nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi a súčasne je potrebné prihliadať aj na správanie sa oprávneného, t.j. dieťaťa, ktoré má nielen práva, ale i povinnosti voči rodičom. Zákon o rodine vo svojich ustanoveniach (§43 ods. 2, 3) aj v článku 4 Základných zásad Zákona o rodine upravuje, že všetci členovia rodiny majú povinnosť navzájom si pomáhať a podľa svojich schopností a možností zabezpečovať zvyšovanie hmotnej a kultúrnej úrovne rodiny, dieťa, či maloleté alebo plnoleté, bez ohľadu na to, či žije v domácnosti s rodičmi, alebo nie, je povinné svojim rodičom prejavovať primeranú úctu a rešpektovať ich; ak žije v domácnosti s rodičmi, je povinné podieľať sa aj osobnou pomocou na spoločných potrebách rodiny a prispievať na úhradu potrieb rodiny podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Nedodržanie tejto povinnosti by mohlo spôsobiť rozpor s dobrými mravmi a možnosť výživné plnoletému dieťaťu podľa §75 ods. 2 vôbec nepriznať.

19. Navrhovateľka nesúhlasila ani s výrokom o trovách konania. Okresný súd pri rozhodovaní o trovách konania postupoval v zmysle ustanovenia §52 C.m.p. a žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov konania. V ustanovení §52 C.m.p. je formulovaná generálna klauzula, vychádzajúca z predpokladu, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje

inak. Zákon dáva súdu možnosť priznať náhradu trov konania účastníkom, ktorí mali vo veci úspech, proti účastníkom, ktorí úspech nemali, ak to možno spravodlivo požadovať, v konaniach vo veciach určenia rodičovstva a v konaniach vo veciach notárskych úschov (§53 C.m.p.). V zmysle §55 C.m.p. súd môže náhradu trov konania priznať, ak je to s ohľadom na okolnosti prípadu spravodlivé. V prejednávanej veci neboli splnené podmienky pre aplikáciu ustanovenia §53 ani ustanovenia §55 C.m.p., preto je rozhodnutie okresného súdu správne aj vo výroku o trovách konania.

Navrhovateľka v odvolaní uviedla, že právny zástupca jej v konaní poskytuje právne služby „pro bono“; žiadne trovy, na ktorých náhradu by prípadne mala nárok, jej teda nevznikli.

20. Odvolací súd dospel k záveru, že okresný súd postupoval správne a v súlade so zákonom, preto jeho rozhodnutie v celom rozsahu potvrdil. Nič na tom nemení ani skutočnosť, že navrhovateľka navrhovala v odvolaní priznať výživné už len vo výške 400,-Eur a zročné výživné navrhovala umožniť splácať po 100,-Eur spolu s bežným výživným.

21. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa §52 a §57 C.m.p., podľa ktorého nemá žiaden z účastníkov nárok na náhradu trov odvolacieho konania; navrhovateľka bola v odvolacom konaní neúspešná, odporca si nárok na náhradu trov konania neuplatnil; dôvody na použitie §55 C.m.p. krajský súd nezistil.

22. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu pomerom hlasov 3 : 0 (§393 ods. 2 veta druhá C.s.p.).

Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu pomerom hlasov 3 : 0 (§393 ods. 2 veta druhá C.s.p.).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.); dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) C.s.p. (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 C.s.p. nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C.s.p.); na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom; dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.); povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 C.m.p.).

Proti právoplatnému rozhodnutiu súdu v konaní podľa tohto zákona je prípustné dovolanie generálneho prokurátora Slovenskej republiky (ďalej len "generálny prokurátor"), ak to vyžaduje verejný záujem alebo ochrana práv a ak nápravu nemožno v čase podania dovolania generálneho prokurátora dosiahnuť inými právnymi prostriedkami (§ 78 ods. 1 C.m.p.). Dovolanie generálneho prokurátora je prípustné, ak potreba zrušiť alebo zmeniť právoplatné rozhodnutie prevyšuje nad záujmom zachovania jeho nezmeniteľnosti a nad princípom právnej istoty (§ 78 ods. 2 C.m.p.).

Generálny prokurátor podá dovolanie iba na základe podnetu účastníka alebo osoby dotknutej právoplatným rozhodnutím súdu. Generálny prokurátor nie je viazaný rozsahom podnetu v prípadoch, v ktorých ani dovolací súd nie je viazaný rozsahom dovolania (§ 80 ods. 1 C.m.p.). Generálny prokurátor môže podať dovolanie aj bez podnetu vo veciach, v ktorých môže prokurátor do konania vstúpiť, a to aj vtedy, ak prokurátor do konania nevstúpil (§ 80 ods. 2 C.m.p.).

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie ani na základe výzvy na plnenie (§ 379 ods. 1 a 2 C.m.p.), môže mu súd uložiť pokutu do 1.000,- Eur (§ 382 ods. 1 C.m.p.), rozhodnúť o zastavení výplaty rodičovského príspevku a prídavku na dieťa a príplatku k prídavku na dieťa (§ 383 ods. 1 C.m.p.) alebo odňať maloletému tomu, u koho podľa rozhodnutia nemá byť a postarať sa o jeho odovzdanie tomu, komu bolo podľa rozhodnutia zverené, alebo tomu, komu rozhodnutie priznáva právo na styk s maloletým po obmedzený čas, alebo tomu, kto je oprávnený neoprávnené premiestneného alebo zadržaného maloletého prevziať (§ 386 ods. 1 C.m.p.) a to všetko aj bez návrhu (§ 376 ods. 2 C.m.p.).